

Odlok o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Kranjska Gora - neuradno prečiščeno besedilo (5)

Uradni vestnik Gorenjske, št. 14/1997, 32/2001, 33/2001, 6/2003; ULRS, št. 16/2008; UGSO, št. 9/2014

Datum objave: 28.02.2014

Datum začetka veljavnosti: 01.03.2014

Na podlagi 3.člena Zakona o zavodih (Ur.list RS, št.12/91 in 45/I/94), 40., 41.in 140.člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur.list RS št.12/96) in 17. člena Statuta Občine Kranjska Gora (UVG št. 4/95) je Občinski svet Občine Kranjska Gora na svoji 30. seji dne 26.2.1997 sprejel

ODLOK

o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda

Osnovna šola Kranjska Gora

I. SPLOŠNA DOLOČBA

1. člen

S tem Odlokom Občina Kranjska Gora, s sedežem ~~Kolodvorska 1a~~ **Kolodvorska 1 b**, Kranjska Gora (v nadaljevanju: ustanovitelj) ustanavlja na področju osnovnega šolstva ter vzgoje in varstva predšolskih otrok javni vzgojno-izobraževalni zavod Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora (v nadaljevanju zavod).

Ustanoviteljske pravice občine izvršuje občinski svet.

II. STATUSNE DOLOČBE

1. Ime, sedež in pravni status zavoda

2. člen

Ime zavoda je: Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora.

Sedež zavoda: Kranjska Gora, Koroška ulica 12.

Skrajšano ime zavoda: OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora.

~~V sestavo OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora sodi vzgojno-varstvena enota.~~

V sestavo OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora sodi tudi vzgojno varstvena enota Vrtec Kekčevi junaki na naslovu Koroška ulica 9, Kranjska Gora in Vrtec Rateče na naslovu Rateče 18, Rateče.

Zavod lahko po predhodnem soglasju z ustanoviteljem organizira delo v novi podružnični šoli ali enoti vrtca ali ukine obstoječo, če so zato podani zakonski razlogi.

3. člen

Zavod je za svoje obveznosti odgovoren s sredstvi, ki so v pravnem prometu.

Zavod je pravna oseba s popolno odgovornostjo in odgovarja za svoje obveznosti z vsem premoženjem, s katerim razpolaga.

Podružnična šola in enota vrtec v pravnem prometu nimata pooblastil.

Zavod je pravni naslednik vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Kranjska Gora, ki je vpisan v sodni register pri Okrožnem sodišču v Kranju, Enoti v Kranju, pod registrskim vložkom št. 1-4386-00 Kranj in prevzema vse pravice in obveznosti tega zavoda.

4. člen

Zavod je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi v poslovanju in v pravnem prometu, kot jih določata zakon in ta odlok.

2. Pečat zavoda

5. člen

Zavod ima in uporablja pečat okrogle oblike, premera 35 mm, v katerega sredini je grb Republike Slovenije, pod katerim je vpisan sedež zavoda: Kranjska Gora, Koroška ul.12, na zunanjem obodu pa je izpisano ime zavoda: Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora.

Zavod ima in uporablja tudi pečat okrogle oblike premera 20 mm z enako vsebino kot pečat iz prvega odstavka tega člena.

6. člen

Število posameznih pečatov, njihovo uporabo, hrambo, ter delavce, ki so zanje odgovorni, določi ravnatelj.

3. Zastopanje, predstavljanje in podpisovanje

7. člen

Zavod zastopa in predstavlja ravnatelj. Ravnatelj zavoda zastopa in predstavlja zavod brez omejitev.

Ravnatelj lahko za zastopanje ali predstavlanje zavoda v posameznih zadevah pooblasti druge osebe.

8. člen

Za zavod podpisujejo ravnatelj in delavci, ki so pooblaščen za zastopanje, vsak v mejah pooblastil in poslov, ki jih opravljajo.

V odnosih z banko in Agencijo RS za plačilni promet podpisujejo za zavod ravnatelj, računovodja in podpisniki z deponiranimi podpisi pri ~~Agenciji RS za plačilni promet~~ *Upravi Republike Slovenije za javna plačila*, ki jih določi ravnatelj.

Ravnatelj z odločbo določi delavce zavoda, ki so pooblaščen, da podpisujejo za zavod v odnosih, ki niso navedeni v tem odloku.

4. Območja zadovoljevanja vzgojno-izobraževalnih in vzgojno-varstvenih potreb

9. člen

Zavod je ustanovljen za opravljanje osnovnošolskega izobraževanja za šolski okoliš, ki obsega naslednja naselja: Gozd Martuljek, Log, Kranjska Gora, Podkoren, Rateče in Srednji Vrh.

Matična enota je Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora, kjer je sedež zavoda. V matični enoti se vpisuje otroke v osnovno šolo ter v dnevno varstvo in druge oblike oskrbe otrok za celoten zavod.

III. DEJAVNOST ZAVODA

10. člen

Dejavnost zavoda je:

- M/80.102 Osnovnošolsko splošno izobraževanje,
- M 80.101 Dejavnost vrtcev in predšolsko izobraževanje,

Poleg tega se zavod lahko ukvarja tudi z naslednjimi dejavnostmi:

- dnevno varstvo šolskih otrok (podaljšano bivanje),
- organiziranje drugih izobraževalnih oblik za učence in odrasle,
- organiziranje kulturnih in športnih prireditev,
- priprava prehrane za otroke v vzgojno-varstveni enoti, za učence in delavce zavoda ter druge interesente izven zavoda,
- organizacija prevozov učencev in predšolskih otrok v šolo oziroma vrteč,
- oddaja prostora in učnih pripomočkov v najem,
- materialno-tehnično vzdrževanje stavb,
- finančno-računovodska opravila.

Dejavnost zavoda šteje kot javna služba, katere izvajanje je v javnem interesu.

11. člen

Zavod opravlja javno veljavni izobraževalni program in program za predšolske otroke, ki je sprejet na način in po postopku, določenim z zakonom.

12. člen

Zavod je devetrazredna osnovna šola in opravlja vzgojno-izobraževalno dejavnost od 1. do 9. razreda obvezne osnovne šole.

Zavod izvaja vzgojno-varstveno delo za predšolske otroke do vstopa v osnovno šolo. Lahko pa organizira tudi dnevno varstvo otrok, predvsem od 3. leta starosti, tudi v varstvenih družinah.

Zavod ne sme začeti opravljati nove dejavnosti ali spremeniti pogojev za opravljanje dejavnosti, dokler ustanovitelj ne da soglasja in dokler pristojni organ ne izda odločbe, da so izpolnjeni pogoji, predpisani za opravljanje dejavnosti glede tehnične opremljenosti in varstva pri delu ter drugi predpisani pogoji.

Za nove dejavnosti ne štejejo druge dejavnosti, ki jih opravlja zavod v manjšem obsegu, s katerimi dopolnjuje in boljša ponudbo vzgojno-izobraževalnega in vzgojno-varstvenega dela ali s katerimi prispeva k popolnejšemu izkoriščanju zmogljivosti, ki se uporabljajo za opravljanje vpisanih registriranih dejavnosti.

13. člen

Zavod lahko sklepa pogodbe in opravlja druge pravne posle samo v okviru dejavnosti, ki je vpisana v sodni register.

IV. ORGANI ZAVODA

14. člen

Organi zavoda so:

- svet zavoda,
- ravnatelj,
- strokovni organi,
- svet staršev.

Zavod lahko ima tudi druge organe, katerih delovno področje, sestavo in način volitev oziroma imenovanje določi s pravili.

1. Svet zavoda

15. člen

Zavod upravlja svet zavoda, ki ga sestavljajo predstavniki ustanovitelja, predstavniki delavcev zavoda in predstavniki staršev.

Svet zavoda šteje 11 članov, ki jih sestavljajo:

- trije predstavniki ustanovitelja,
- trije predstavniki delavcev zavoda,
- treh predstavnikov staršev.

Predstavnike delavcev se voli izmed delavcev OS Josipa Vandota Kranjska Gora. Od petih predstavnikov delavcev mora biti en predstavnik iz vzgojno varstvene enote.

Predstavnike ustanovitelja imenuje občinski svet izmed delavčev občinske uprave ali občinskih organov ter občanov posameznih naselij šolskega oziroma vzgojno-varstvenega okoliša. Predstavnike zaposlenih izvolijo delavci zavoda neposredno na tajnih volitvah po postopku in na način, ki ga določa zakon in ta odlok. Predstavnike staršev pa volijo starši na svetih staršev, in sicer svet staršev šole dva predstavnika in svet staršev vrtca enega predstavnika.

Člani sveta izmed sebe izvolijo na konstitutivni seji predsednika in namestnika predsednika.

Svet odloča z večino glasov vseh članov.

Mandat članov sveta traja štiri leta. Za člana sveta zavoda je ista oseba lahko izvoljena le dvakrat zaporedoma. Mandat predstavnikov staršev v svetu zavoda je povezan s statusom njihovih otrok (učenčev oziroma varovančev) v zavodu.

16. člen

Svet zavoda:

- imenuje in razrešuje ravnatelja,
- sprejema program razvoja zavoda,
- sprejema letni delovni načrt in poročilo o njegovi uresnitvi,
- odloča o uvedbi nadstandardnih in drugih programov,
- obravna poročila o izobraževalni in vzgojni problematiki,
- odloča o pritožbah v zvezi s statusom učenca in otroka v vrtcu,
- odloča o pritožbah staršev v zvezi z vzgojnim in izobraževalnim delom v šoli in vrtcu,
- sprejema pravila in druge splošne akte zavoda, ki jih določa ta odlok ali drugi splošni akt zavoda,
- določa finančni načrt in sprejema zaključne in periodične račune,
- predlaga ustanovitelju spremembo ali razširitev dejavnosti,
- daje ustanovitelju in ravnatelju zavoda predloge in mnenja o posameznih vprašanjih,
- razpisuje volitve predstavnikov delavčev v svet zavoda,
- sprejema program razreševanja presežnih delavcev,
- imenuje predstavnike zavoda v drugih asociacijah,
- odloča v soglasju z ustanoviteljem o povezovanju v skupnost zavodov za opravljanje skupnih administrativnih in računovodskih nalog in za opravljanje drugih skupnih del,
- opravlja druge z zakonom ter drugimi splošnimi akti zavoda določene naloge.

a) Volitve predstavnikov delavčev v svet zavoda

17. člen

Svet zavoda razpiše volitve predstavnikov delavčev v svet zavoda s sklepom največ 90 in najmanj 60 dni pred, iztekom mandatne dobe. Volitve se opravijo najkasneje 15 dni pred potekom mandata svetu zavoda.

S sklepom o razpisu volitev mora biti določen dan volitev in število članov sveta, ki se volijo iz posameznih enot zavoda. Sklep o razpisu volitev se mora javno objaviti v zavodu.

S sklepom o razpisu volitev se imenuje volilna komisija, ki jo sestavljajo predsednik, njegov namestnik in dva člana ter njuna namestnika. Član volilne komisije oziroma njegov namestnik ne more biti kandidat za predstavnika delavčev v svetu in mora imeti aktivno volilno pravico.

Volilno komisijo se imenuje za dobo 4 let. *Člane volilne komisije predlaga zbor delavcev. Komisijo pa potrdi svet zavoda.*

18. člen

Pravico predlagati kandidate za člane zavoda ima najmanj pet delavčev zavoda z aktivno volilno pravico, reprezentativni sindikat ter učiteljski in vzgojiteljski zbor.

Predlogi kandidatov za svet zavoda, ki se predložijo volilni komisiji najkasneje 21. dan po dnevu razpisa volitev, morajo biti pisni. Predlogom kandidatov je potrebno priložiti podpise delavčev, ki predlagajo kandidate za člane sveta.

Predlogu kandidatov za člane sveta morajo biti priložene pisne izjave kandidatov, da se s kandidaturo strinjajo. Kandidati za predstavnike delavcev v svetu zavoda morajo imeti pasivno volilno pravico. Kandidati za predstavnike delavcev v svetu zavoda se predlagajo po enotah zavoda.

19. člen

Glasovanje na voliščih vodi volilna komisija.

Volitve morajo biti organizirane tako, da je zagotovljena tajnost glasovanja.

Volilna komisija lahko določi, da se za delavce, ki bodo odsotni na dan volitev, zagotovi možnost predčasnih volitev.

Voli se z glasovnicami osebno. Vsak delavec ima en glas. Na glasovnici se navedejo imena kandidatov iz matične enote, podružnične šole in iz vrtca po abecednem redu priimkov z navedbo koliko kandidatov se voli izmed kandidatov matične enote, podružnične šole in enote vrtca. Voli se tako, da se obkrožijo zaporedne številke pred imeni tistih kandidatov, za katere se želi glasovati.

Neizpolnjena glasovnica in glasovnica, na kateri ni mogoče ugotoviti volje volivca, sta neveljavni. Neveljavna je tudi glasovnica, če je volivec glasoval za več kandidatov iz matične šole, podružnične šole ali vrtca kot jih je potrebno izvoliti.

Volitve so veljavne, če se jih je udeležila več kot polovica delavcev zavoda z aktivno volilno pravico.

20. člen

Izvoljenih je toliko kandidatov za člane sveta zavoda kot je predstavnikov delavcev v svetu zavoda iz matične enote, podružnične šole in vrtca. Izvoljeni so tisti, ki so dobili največje število glasov. Če sta dva kandidata iz iste enote dobila enako število glasov, je izvoljen tisti, ki ima daljšo delovno dobo v zavodu.

O poteku volitev na voliščih se piše zapisnik, volilna komisija pa izdela poročilo o rezultatih volitev, ki ga objavi v roku 5 dni od dneva izvedbe glasovanja.

b) Odpoklic predstavnikov delavcev v svetu zavoda

21. člen

Postopek za odpoklic predstavnika delavcev v svetu zavoda se začne na podlagi pisne zahteve najmanj 10% delavcev zavoda z aktivno volilno pravico oziroma na zahtevo sindikata, če gre za člana sveta, ki ga je kandidiral sindikat.

Zahtevi za odpoklic, ki jo predložijo delavci, morajo biti priloženi podpisi delavcev, ki predlagajo odpoklic. Zahteva za odpoklic mora vsebovati razloge za odpoklic.

Zahteva se predloži volilni komisiji, ki preveri formalno pravilnost zahteve, ne da bi presojala razloge za odpoklic. Če volilna komisija ne zavrne zahteve za odpoklic, v 30 dneh razpiše glasovanje o odpoklicu predstavnika delavcev v svetu zavoda in določi dan glasovanja.

Predstavniki delavcev v svetu zavoda ja odpoklicani, če je za odpoklic glasovala večina delavcev zavoda, ki imajo aktivno volilno pravico v času glasovanja o odpoklicu.

Za izvedbo glasovanja o odpoklicu predstavnika delavcev v svetu zavoda se smiselno uporabljajo določbe odloka in zakona.

22. člen

Za volitve in odpoklic predstavnikov delavcev v svet zavoda se, dokler ne bo sprejet zakon, ki bo urejal sodelovanje delavcev pri upravljanju zavodov, uporabljale v zadevah, ki jih ne ureja ta odlok, določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev v upravljanju podjetij.

2. Ravnatelj

23. člen

Pedagoški vodja in poslovodni organ zavoda je ravnatelj.

Ravnatelj organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda.

Ravnatelj opravlja naslednje naloge:

- organizira, načrtuje in vodi delo zavoda,
- pripravlja program razvoja zavoda,
- pripravlja predlog letnega delovnega načrta in odgovarja za njegovo izvedbo,
- odgovarja za uresničevanje pravic otrok in pravi ter dolžnosti učenčev,
- vodi delo učiteljskega in vzgojiteljskega zbora,
- oblikuje predlog nadstandardnih programov,
- spodbuja strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev,
- organizira mentorstvo za pripravnike,
- prisostvuje pri vzgojno-izobraževalnem delu učiteljev in vzgojiteljev, spremlja njihovo delo in jim svetuje,

- predlaga napredovanja strokovnih delavcev v nazive in odloča o napredovanju delavcev v plačilne razrede,
- spremlja delo svetovalne službe,
- skrbi za sodelovanje zavoda s starši (roditeljski sestanki, govorilne ure in druge oblike sodelovanja),
- obvešča starše o delu zavoda in o spremembah pravic otrok in obveznostih učenčev,
- odloča o vzgojnih ukrepih,
- določa sistemizacijo delovnih mest,
- odloča o sklepanju delovnih razmerij in o disciplinski odgovornosti delavčev,
- imenuje in razrešuje svojega pomočnika in vodjo podružnične šole in enote vrtca,
- skrbi za sodelovanje zavoda s šolsko in predšolsko zdravstveno službo in
- opravlja druge naloge v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

24. člen

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor ima najmanj visokošolsko izobrazbo ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja ali svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal funkcijo ravnatelja, ima najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, ima naziv svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor in opravljen ravnateljski izpit. Ne glede na to, je za ravnatelja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima ravnateljskega izpita, mora pa ga pridobiti najkasneje v enem letu po začetku mandata. Če ravnatelj ravnateljskega izpita ne opravi v tem roku, mu preneha mandat po zakonu. Mandat ravnatelja traja pet let.

Ravnatelja imenuje svet zavoda, ki si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za ravnatelja o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti: mnenje vzgojiteljskega in učiteljskega zbora, mnenje lokalne skupnosti in mnenje sveta staršev.

Lokalna skupnost in svet staršev mnenje obrazložita. Vzgojiteljski in učiteljski zbor o mnenju glasujejo tajno.

Če lokalna skupnost, učiteljski in vzgojiteljski zbor ter svet staršev ne dajo mnenja v 20 dneh od dneva, ko so bili zanj zaproseni, lahko svet o izbiri odloči brez tega mnenja.

Ko svet izmed prijavljenih kandidatov izbere kandidata za ravnatelja, posreduje obrazložen predlog za imenovanje v mnenje ministru. Če minister ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet odloči o imenovanju ravnatelja brez tega mnenja.

Po prejemu mnenja ministra oziroma po preteku roka iz prejšnjega odstavka, svet odloči o imenovanju ravnatelja s sklepom. O določitvi obvesti vse prijavljene kandidate. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu z zakonom, ki ureja zavode.

Ravnatelja razrešuje svet šole. Razloge za predčasno razrešitev in postopek razrešitve določa zakon.

Za ravnatelja je lahko imenovan, kdor ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja ali za svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal funkcijo ravnatelja, ima najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju, ima naziv svetnik ali svetovalec oziroma najmanj pet let naziv mentor in opravljen ravnateljski izpit.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena je za ravnatelja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima ravnateljskega izpita, mora pa si ga pridobiti najkasneje v enem letu po začetku mandata.

Če ravnatelj ravnateljskega izpita ne opravi v roku iz prejšnjega odstavka, mu preneha mandat po zakonu.

Mandat ravnatelja traja pet let.

Ravnatelja imenuje svet zavoda.

Svet zavoda si mora pred odločitvijo o izbiri kandidata za ravnatelja o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje, pridobiti: mnenje vzgojiteljskega in učiteljskega zbora, mnenje lokalne skupnosti in mnenje sveta staršev.

Lokalna skupnost in svet staršev mnenje obrazložijo. Vzgojiteljski in učiteljski zbor o mnenju glasujejo tajno.

Če lokalna skupnost in svet staršev ne dajo mnenja v 20 dneh od dneva, ko so bili zanj zaproseni, lahko svet zavoda o izbiri odloči brez tega mnenja.

Ko svet zavoda izmed prijavljenih kandidatov izbere kandidata za ravnatelja, posreduje obrazložen predlog za imenovanje v mnenje ministru.

Če minister ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet zavoda odloči o imenovanju ravnatelja brez tega mnenja.
Po prejemu mnenja ministra oziroma po poteku roka iz prejšnjega odstavka svet zavoda odloči o imenovanju ravnatelja s sklepom. O odločitvi obvesti vse prijavljene kandidate. Zoper odločitev sveta je možno sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.

25. člen

~~Če ravnatelju predčasno preneha mandat oziroma če nihče izmed prijavljenih kandidatov ni imenovan, svet zavoda imenuje vršilca dolžnosti ravnatelja izmed strokovnih delavcev zavoda oziroma izmed prijavljenih kandidatov, vendar največ za eno leto.~~

~~Če v 60 dneh po prenehanju mandata ravnatelju, svet zavoda ne imenuje niti ravnatelja niti vršilca dolžnosti ravnatelja, imenuje vršilca dolžnosti ravnatelja v naslednjih osmih dneh minister.~~

~~V primeru iz prejšnjega odstavka mora svet takoj začeti postopek za imenovanje ravnatelja.~~

~~Pod pogoji iz prejšnji odstavkov tega člena lahko ista oseba v istem zavodu opravlja funkcijo vršilca dolžnosti ravnatelja največ dvakrat.~~

~~Če ravnatelju predčasno preneha mandat oziroma če nihče izmed prijavljenih kandidatov za ravnatelja ni imenovan, svet zavoda imenuje vršilca dolžnosti ravnatelja izmed strokovnih delavcev zavoda oziroma izmed prijavljenih kandidatov, vendar največ za eno leto.~~

~~Če v osmih dneh po prenehanju mandata ravnatelju svet zavoda ne imenuje niti ravnatelja niti vršilca dolžnosti ravnatelja, imenuje vršilca dolžnosti ravnatelja v naslednjih osmih dneh minister.~~

~~V primeru iz prejšnjega odstavka mora svet zavoda takoj začeti postopek za imenovanje ravnatelja.~~

~~Pod pogoji iz prejšnjih odstavkov tega člena lahko ista oseba v istem zavodu opravlja funkcijo vršilca dolžnosti ravnatelja največ dvakrat.~~

25.a člen

Ravnatelj in pomočnik ravnatelja zavoda se imenujeta na podlagi javnega razpisa po postopku, določenem z zakonom.

V javnem razpisu se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat, čas, za katerega bo imenovan, rok, do katerega se sprejemajo prijave, in rok, v katerem bodo prijavljeni kandidati obveščeni o imenovanju, ki ne sme biti daljši od 4 mesecev od njegove objave. Rok za prijavo kandidatov ne sme biti krajši od 8 in ne daljši od 15 dni. Kandidat mora k prijavi predložiti program vodenja zavoda.

Javni razpis ni potreben, če ravnatelj predlaga pomočnika ravnatelja izmed strokovnih delavcev javnega vrtca oziroma šole.

Ravnatelja razreši svet zavoda.

Svet zavoda mora pred sprejemom sklepa o razrešitvi seznanimi ravnatelja z razlogi zanj in mu dati možnost, da se o njih izjavi. Svet s predlogom za razrešitev seznani lokalno skupnost, vzgojiteljski in učiteljski zbor, ter svet staršev. Svet zavoda obrazložen predlog za razrešitev ravnatelja posreduje v mnenje ministru. Svetu zavoda ni treba zaprositi za mnenje ministra, če se ravnatelja razreši na njegov predlog. V tem primeru svet o razrešitvi ravnatelja obvesti ministrstvo. Če minister ne da mnenja v 30 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet zavoda odloči o razrešitvi ravnatelja brez tega mnenja.

Svet zavoda po prejemu mnenja ministra oziroma po preteku roka iz prejšnjega odstavka odloči o razrešitvi s sklepom in ga vroči ravnatelju. Zoper odločitev sveta zavoda je možno sodno varstvo v skladu zakonom, ki ureja zavode.

a) Pomočnik ravnatelja

26. člen

Zavod ima lahko pomočnika ravnatelja v skladu z veljavnimi normativi in standardi. Za pomočnika ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za ravnatelja, razen šole za ravnatelja oziroma ravnateljskega izpita.

Pomočnika ravnatelja imenuje in razrešuje ravnatelj, potem ko si pridobi s tajnim glasovanjem izraženo mnenje učiteljskega in vzgojiteljskega zbora.

Pomočnika ravnatelja se imenuje na podlagi javnega razpisa, razen če ravnatelj imenuje pomočnika izmed strokovnih delavcev zavoda.

Pomočnik ravnatelja opravlja naloge, ki mu jih določi ravnatelj in naloge, ki so opisane v aktu o sistemizaciji.

b) Vodja podružnične šole in vrtca

Podružnična šola in vrtec imajo vodjo.

Za vodjo podružnične šole in vrtca je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za delo učitelja oziroma vzgojitelja in ima najmanj 5 let naziv mentor.

Vodjo podružnične šole in vrtca imenuje in razrešuje ravnatelj izmed delavcev podružnične šole in vrtca.

Vodja podružnične šole in vrtca opravlja poleg dela učitelja oziroma vzgojitelja naslednje naloge:

- organizira in vodi delo podružnične šole oziroma vrtca,
- predlaga ravnatelju program razvoja podružnične šole oziroma vrtca,
- predlaga nadstandardne programe,
- skrbi za sodelovanje šole oziroma vrtca s starši,
- obvešča starše o delu podružnične šole oziroma vrtca,
- druge naloge, za katere ga pisno pooblasti ravnatelj.

Za pomočnika ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje za ravnatelja, razen šole za ravnatelja oziroma ravnateljskega izpita. Pomočnika ravnatelja imenuje in razrešuje ravnatelj. Ravnatelj mora pomočnika ravnatelja, ki ga razreši, sezniniti z razlogi za razrešitev. Pred razrešitvijo mora ravnatelj z razlogi za razrešitev sezniniti vzgojiteljski in učiteljski zbor.

Enoto vrtca oziroma podružnico šole vodi vodja enote oziroma podružnice. Imenuje in razrešuje ga ravnatelj izmed delavcev enote vrtca oziroma podružnice šole. Vodja enote oziroma podružnice opravlja naloge, določene z aktom o ustanovitvi oziroma naloge, za katere ga pisno pooblasti ravnatelj.

Vodja podružnične šole in vrtca poleg dela učitelja oziroma vzgojitelja opravlja naslednje naloge: organizira in vodi delo podružnične šole oziroma vrtca, predlaga ravnatelju program razvoja podružnične šole oziroma vrtca, predlaga nadstandardne programe, skrbi za sodelovanje šole oziroma vrtca s starši, obvešča starše o delu podružnične šole oziroma vrtca, druge naloge, za katere ga pisno pooblasti ravnatelj.

3. Strokovni organi

27. člen

Strokovni organi v zavodu so učiteljski in vzgojiteljski zbor, oddelčni učiteljski zbor, razrednik in strokovni aktivni učiteljev in vzgojiteljev.

28. člen

Učiteljski in vzgojiteljski zbor sestavljajo strokovni delavci zavoda.

Učiteljski in vzgojiteljski zbor:

- obravnava in odloča o strokovnih vprašanih povezanih z vzgojno-izobraževalnim in vzgojno-varstvenim delom,
- daje mnenje o letnem delovnem načrtu,
- predlaga uvedbo nadstandardnih in drugih programov ter dejavnosti,
- odloča o posodobitvah v vzgojno-izobraževalnih in vzgojno-varstvenih programih in njihovi izvedbi v skladu s predpisi,
- daje mnenje o predlogu za imenovanje ravnatelja, in pomočnika ravnatelja

- odloča o vzgojnih ukrepih,

- opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

29. člen

Oddelčni učiteljski zbor sestavljajo strokovni delavci, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno delo v posameznem oddelku.

Oddelčni učiteljski zbor:

- obravnava vzgojno-izobraževalno problematiko v oddelku,
- oblikuje program dela z nadarjenimi učenci in tistimi, ki težje napredujejo,
- odloča o vzgojnih ukrepih in
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

30. člen

Razrednik vodi delo oddelčnega učiteljskega zbora, analizira vzgojne in učne rezultate oddelka, skrbi za reševanje vzgojnih in učnih problemov posameznih učenčev, sodeluje s starši in šolsko svetovalno službo, odloča o vzgojnih ukrepih ter opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

31. člen

Strokovne aktivne sestavljajo učitelji istega predmeta oziroma predmetnih področij.

Strokovni aktivni obravnavajo problematiko predmeta oziroma predmetnega področja, usklajujejo merila za ocenjevanje, dajejo učiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojno-izobraževalnega dela, obravnavajo pripombe staršev in učencev ter opravljajo druge strokovne naloge, določene z letnim delovnim načrtom.

Strokovni aktiv v vrtcu sestavljajo vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev.

Strokovni aktiv v vrtcu obravnava vzgojno delo, dajejo vzgojiteljskemu zboru predloge za izboljšanje vzgojnega dela; obravnavajo pripombe staršev ter opravljajo druge strokovne naloge, določene v letnem načrtu.

4. Svet staršev

32. člen

Za organizirano uresničevanje interesa staršev se v zavodu oblikuje svet staršev zavoda. Svet staršev zavoda je sestavljen tako, da ima v njem vsak oddelek po enega predstavnika, ki ga starši izvolijo na roditeljskem sestanku oddelka. Vrteč oblikuje svoj svet staršev.

Prvi sklic sveta staršev opravi ravnatelj. Svet staršev:

- predlaga nadstandardne programe,
- daje soglasje k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah,
- daje mnenje o predlogu programa razvoja zavoda in o letnem delovnem načrtu,
- razpravlja o poročilih ravnatelja o vzgojno-izobraževalni oziroma vzgojno-varstveni problematiki,
- obravnava pritožbe staršev v zvezi z vzgojno-izobraževalnim delom;
- voli predstavnike staršev v svet zavoda in opravlja druge naloge v skladu z zakonom.

Prvi sklic sveta staršev opravi ravnatelj. Svet staršev:

- predlaga nadstandardne programe,
- daje soglasje k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah,
- sodeluje pri nastajanju predloga programa razvoja vrtca oziroma šole, vzgojnega načrta, pri
- pravih šolskega reda ter da mnenje o letnem delovnem načrtu,
- daje mnenje o kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje za ravnatelja,
- razpravlja o poročilih ravnatelja o vzgojno-izobraževalni problematiki,
- obravnava pritožbe staršev v zvezi z vzgojno-izobraževalnim delom,
- voli predstavnike staršev v svet vrtca oziroma šole in druge organe šole;
- lahko sprejme svoj program dela sodelovanja s šolo, zlasti glede vključevanja v lokalno okolje,
- v dogovoru z vodstvom šole lahko ustanavlja oziroma oblikuje delovne skupine,
- opravlja druge naloge v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

5. Svetovalna služba

33. člen

Zavod organizira, v skladu z normativi in standardi svetovalno službo, ki svetuje učencem, otrokom in staršem ter sodeluje z učitelji, vzgojitelji in vodstvom zavoda pri načrtovanju, spremljanju in evalvaciji razvoja zavoda ter pri opravljanju vzgojno-izobraževalnega dela in poklicno svetuje.

Pri opravljanju poklicnega svetovanja se svetovalna služba povezuje z Republiškim zavodom za zaposlovanje.

Knjižnica

34. člen

Zavod ima knjižnico.

Knjižnica zbira knjižnično gradivo, ga strokovno obdeluje, hrani, predstavlja in izposoja ter opravlja informacijsko-dokumentacijsko delo kot sestavino vzgojno-izobraževalnega dela v zavodu (vrteč, podružnična šola).

Zavod ustanovi učbeniški sklad, čigar upravljanje določi minister.

Za učence, ki zaradi socialnega položaja ne morejo plačati prispevka za izposajo učbenikov iz učbeniškega sklada, zagotovi sredstva država v skladu z merili, ki jih določi minister.

V. ZAPOSLENI V ZAVODU

35. člen

Vzgojno-izobraževalno, vzgojno varstveno in drugo strokovno delo v zavodu opravljajo učitelji, vzgojitelji, pomočniki vzgojiteljev, svetovalni delavci, knjižničarji in drugi strokovni delavci, ki z njimi sodelujejo pri izvajanju strokovnih nalog, potrebnih za nemoteno delovanje zavoda (v nadaljnjem besedilu: strokovni delavci).

Strokovni delavci izvajajo vzgojno-izobraževalno in vzgojno-varstveno delo v skladu z zakonom in javno veljavnimi programi tako, da zagotavljajo objektivnost, kritičnost in pluralnost ter so pri tem strokovno avtonomni.

Strokovni delavci morajo obvladati slovenski knjižni jezik, imeti ustrezno izobrazbo, določeno z zakonom in drugimi predpisi, ter opravljen strokovni izpit v skladu z zakonom.

Znanje slovenskega knjižnega jezika se preverja pri strokovnem izpitu. Pri učiteljih in vzgojiteljih, ki niso diplomirali na slovenskih univerzah, se znanje slovenskega knjižnega jezika preverja ob prvi namestitvi.

Smer strokovne izobrazbe za strokovne delavce, v primerih, ko to določa zakon, pa tudi stopnjo izobrazbe, določi minister potem, ko si je pridobil mnenje pristojnega strokovnega sveta.

Strokovna, administrativna, tehnična in druga dela opravljajo delavci, določeni s sistemizacijo delovnih mest **obvladati morajo slovenski jezik**. Delavci iz prejšnjega odstavka morajo imeti izobrazbo, določeno s sistemizacijo delovnih mest.

36. člen

~~Delovna razmerja, udeležba delavcev pri upravljanju in uresničevanju sindikalnih pravic delavcev v zavodih, zavod uredi v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo ter z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v svojem splošnem aktu. Prosta delovna mesta strokovnih in drugih delavcev v zavodu se prijavijo na podlagi sistemizacije delovnih mest. Sistemizacijo delovnih mest določi na podlagi normativov in standardov ravnatelj v soglasju s šolsko upravo na območju katere ima zavod sedež, za vrteč pa ravnatelj v soglasju z ustanoviteljem.~~

~~Zavod si mora pred prijavo prostega delovnega mesta pridobiti soglasje ministra, za vrteč pa si mora pred prijavo prostega delovnega mesta pridobiti soglasje ustanovitelja. Za vrteč mora o vsakem prostem delovnem mestu strokovnega delavca pred prijavo prostega delovnega mesta obvestiti ministrstvo, pristojno za predšolsko vzgojo.~~

~~Delovna razmerja, udeležba delavcev pri upravljanju in uresničevanje sindikalnih pravic delavcev v zavodu se urejajo v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo.~~

VI. VIRI IN NAČIN PRIDOBIVANJA SREDSTEV ZA DELO ZAVODA

37. člen

Ustanovitelj in država zagotavljata pogoje za delo zavoda.

Ustanovitelj zagotavlja zavodu sredstva in premoženje, s katerim je zavod upravljal do uveljavitve tega odloka ter sredstva in premoženje podružnične šole in vrtca.

Zavod samostojno upravlja s sredstvi, ki so mu dana v upravljanje, ne more pa s pravnimi posli odtujiti nepremično premoženje ali le-to obremeniti s stvarnimi ali drugimi bremenami brez soglasja ustanovitelja.

38. člen

Zavod pridobiva sredstva za opravljanje javne službe iz državnega proračuna in iz proračuna občine v skladu z zakonom in statutom Občine Kranjska Gora in prispevkov staršev, lahko pa tudi iz drugih virov.

VII. ODGOVORNOSTI USTANOVITELJA ZA OBVEZNOSTI ZAVODA

39. člen

Zavod nastopa v pravnem prometu povezan z dejavnostjo, za katero je ustanovljen, samostojno.

Zavod odgovarja za svoje obveznosti do višine sredstev, s katerimi razpolaga.

Ustanovitelj odgovarja za obveznosti zavoda do višine sredstev, ki jih zagotavlja v skladu z 38. členom tega odloka.

39.a člen

Za ostala vprašanja, ki zadevajo delovanje zavoda in niso opredeljena s tem aktom, se uporablja zakon neposredno.

Ustanoviteljske pravice in dolžnosti do šole, razen sprejemanja akta o ustanovitvi, oziroma njegovih sprememb; imenovanja predstavnikov ustanovitelja v svet šole, ter strategije vzgojno-izobraževalnega dela, ki jih izvršuje Občinski svet Občine Kranjska Gora, izvršuje župan občine Kranjska Gora.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

40. člen

Svet zavoda opravlja svoje naloge do izteka mandata.

41. člen

Ravnateljju zavoda preneha mandat z iztekom dobe, za katero je imenovan.

→ lahko tudi donacije

Ravnatelj zavoda je dolžan poleg nalog, za katere je pristojen po zakonu opraviti vse potrebno, da zavod uskladi organizacijo dela ter sprejme splošne akte in oblikuje svet zavoda v roku treh mesecev od dneva uveljavitve tega odloka.

42. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati odlok o ustanovitvi vzgojno-izobraževalnega zavoda OŠ Kranjska Gora, ki ga je sprejela Skupščina Občine Jesenice dne 27.5.1992.

43. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Št.:012/1-1/97-VS

Kranjska Gora, 4.3.1997

Župan Občine Kranjska
Gora
Jože Kotnik
Predsednik Občinskega
sveta
Občine Kranjska Gora:
Jože Zupančič

Odlok o spremembah Odloka o ustanovitvi javno vzgojno - izobraževalnega zavoda Osnovna šola Kranjska Gora (UVG št. 14/97) (Uradni vestnik Gorenjske, št. 32/2001) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

6. člen

Ta Odlok začne veljati 15. dan po objavi v UVG.

Popravek (v Odloku o OŠ Kranjska Gora) (Uradni vestnik Gorenjske, št. 33/2001)

Odlok o spremembi o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda OŠ Josipa Vandota Kranjska Gora (Uradni vestnik Gorenjske, št. 6/2003) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

2. člen

Ta Odlok se objavi v UVG in začne veljati naslednji dan po objavi.

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora (Uradni list Republike Slovenije, št. 16/2008) vsebuje naslednjo prehodno in končni določbi:

4. člen

Določbe 1. člena se začnejo uporabljati s potekom mandata sedanjemu svetu šole.

5. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Josipa Vandota Kranjska Gora (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/2014) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

14. člen

Ta Odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin.

Neuradno prečiščeno besedilo predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega občina ne jamči odškodninsko ali kako drugače (peti odstavek 8. člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007, 95/2011)).

Na kaj morajo paziti nepridobitne organizacije pri obračunu DDPO

Posebnost obračuna DDPO pri nepridobitnih organizacijah je v tem, da v davčno osnovo ne všttevajo vseh prihodkov in priznanih odhodkov, ampak določen del teh že pred tem izvzamejo iz obračuna. V davčno osnovo spadajo namreč le pridobitni prihodki in njim pripadajoči odhodki. Te po vrstah določa poseben pravilnik. Nepridobitni prihodki in sorazmerni ali dejanski odhodki se v davčno osnovo ne všttevajo.

mag. Milenka Čižman

Datum objave: 25. 01. 2018 /DAVŠČINE

Pravne osebe domačega in tujega prava so po 3. členu *Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb* ^[1] (ZDDPO-2) zavezanke za davek. Izjema so RS in samoupravne lokalne skupnosti, če ni s tem zakonom določeno drugače. ^[2] Po omenjeni določbi davčni zavezanci torej niso drugi uporabniki, ki so organi in organizacije na državni ali lokalni ravni, razen ZZSZ, ZPIZ in javnih skladov. ZZSZ in ZPIZ sta namreč javna zavoda, javni skladi pa ne spadajo med organe in organizacije državne ali lokalne oblasti. RS so nevladni in vladni proračunski uporabniki ter pravosodni proračunski uporabniki. Lokalna samouprava pa so občine (organi in organizacije, ki so neposredni uporabniki občinskega proračuna), krajevne skupnosti in druge lokalne skupnosti (na primer četrtne in vaške skupnosti). Pravne osebe, ustanovljene po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, nikakor ne morejo biti obravnavane kot nepridobitne organizacije, razen v primeru gospodarskega interesnega združenja, ki po aktu o ustanovitvi opravlja dejavnost, katere cilj ni ustvarjanje dobička.

Med nepridobitne pravne osebe spadajo javni in zasebni zavodi, ustanove, reprezentativni sindikati, politične stranke, verske skupnosti, zbornice in druge nepridobitne pravne osebe. Med njimi sta tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ter društva in invalidske organizacije.

Zavezanci, ki opravljajo nepridobitno dejavnost, ne plačujejo davka, če

- so v skladu s posebnim zakonom ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti in
- dejansko poslujejo skladno z namenom ustanovitve in delovanja.

Ne glede na to pa taki zavezanci plačujejo davek od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Izvzet je javni zavod, ustanovljen za zagotavljanje obveznih rezerv nafte in njenih derivatov po zakonu, ki ureja blagovne rezerve. Tako zavod od te dejavnosti ne plačuje davka.

Furs je pojasnil, da je oprostitev davka po 9. členu ZDDPO-2 izrecno določena le za subjekte, ki so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti po posebnem zakonu. To pomeni, da je po tem členu lahko obravnavan samo zavezanec, ki je po posebnem zakonu primarno ustanovljen za neko dejavnost oziroma namen nepridobitne narave, nikakor pa ne zavezanec, ustanovljen za opravljanje pridobitne dejavnosti. Če ti pogoji niso izpolnjeni, mora zavezanec obračunati in plačati davek od celotne dejavnosti.

Nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava (POZP), društva in tudi določeni uporabniki ugotavljajo prihodke in odhodke za davčne potrebe na podlagi podatkov, ki jih pripravljajo po načelu poslovnega dogodka. Drugi uporabniki, ki ugotavljajo prihodke in odhodke po načelu denarnega toka, upoštevajo te podatke tudi v obračunu DDPO. Prihodki oziroma prejemki skupine 75 iz izkaza finančnih terjatev in naložb (kot priloge k izkazu prihodkov in odhodkov drugih uporabnikov) se ne upoštevajo v davčnem obračunu. Pri ugotavljanju davčne osnove se namreč izvirno upoštevajo prihodki in odhodki, kot so ugotovljeni v izkazu poslovnega izida. Enako velja na odhodkovni strani; v davčnem obračunu se ne upoštevajo odhodki oziroma izdatki iz skupine 44.

Davčni zavezanci morajo v davčnem obračunu predložiti bilanco stanja in izkaz poslovnega izida.

Določeni uporabniki predložijo tudi izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti.

Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov nepridobitne organizacije upoštevajo

prihodke, kot jih določa *Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti* [3] (odslej pravilnik);

odhodke, kot jih določa 27. člen ZDDPO-2, po katerem se pri določanju davčne osnove dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvemajo iz davčne osnove.

Zavezanci sestavijo davčni obračun na obrazcu DDPO. V njem najprej izkažejo prihodke in odhodke – vpišejo jih neposredno iz izkaza poslovnega izida. V obrazcu sta tem podatkom namenjeni zaporedni številki 1 in 5 (prihodki oziroma odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih). Podatkov podrobneje ne razčlenjujejo, saj so sestavni del davčnega obračuna tudi podatki iz izkaza poslovnega izida, ki jih predlagajo Ajpesu.

Nato v obrazcu vse prihodke in odhodke ustrezno popravijo (povečajo oziroma zmanjšajo z upoštevanjem posebnosti iz ZDDPO-2). Najprej v zaporedni številki 2.1 izvzamejo prihodke od nepridobitne dejavnosti in nato v skladu s 27. členom ZDDPO-2 v zaporedni številki 6.1 izvzamejo dejanske odhodke ali sorazmerni del odhodkov, ki se nanaša(jo) na nepridobitno dejavnost. Pri prvem načinu upoštevajo dejanske podatke o prihodkih in odhodkih na podlagi tekočega vodenja ločenih evidenc za pridobitno in nepridobitno dejavnost. Pri drugem načinu pa iz vseh prihodkov izločijo tiste, ki se nanašajo na pridobitno oziroma nepridobitno dejavnost, in nato v enakem razmerju razdelijo tudi vse odhodke.

Po izvzetju prihodkov in odhodkov nepridobitne dejavnosti ostanejo v davčnem obračunu le pridobitni prihodki in odhodki. Od tu naprej pa zavezanci upoštevajo zakonska pravila povečevanja in zmanjševanja prihodkov in odhodkov iz poslovnih knjig za potrebe davčnega obračuna (na primer nepriznanih odhodkov).

Namen pravilnika je ugotavljanje davčne osnove, zato podrobno ureja razmejevanje prihodkov od pridobitne ali nepridobitne dejavnosti za davčne namene. Vendar ima drugačne namene in cilje kot druga področna zakonodaja (na primer zakonodaja, ki ureja društva, zavode in javne službe), zato nepridobitne organizacije še naprej v skladu s področno oziroma statusno zakonodajo in računovodskimi predpisi izkazujejo prihodke in odhodke v izkazu poslovnega izida, pri obračunu DDPO pa upoštevajo ZDDPO-2 in pravilnik.

PRIHODKI OD PRIDOBITNE IN NEPRIDOBITNE DEJAVNOSTI

Beseda »zlasti« v 3. in 4. členu pravilnika pomeni, da dohodki, ki se nanašajo na pridobitno oziroma nepridobitno dejavnost zavezanca, z omenjenima členoma niso dokončno določeni. To potrjuje tudi določba 5. člena, da se lahko pri zavezancih iz 9. člena ZDDPO-2 pomembna dejstva in okoliščine ugotavljajo v vsakem primeru posebej glede na izpolnjevanje obeh pogojev. Izraz dejstva in okoliščine, uporabljen v pravilniku, se nanaša predvsem na pojem znatno izkrivljanje konkurence, ki sicer ni nikjer opredeljen, vendar je ključen za to, da zavezanec presoja neki prihodek (na primer, ali izvedba gasilske veselice pomeni znatno izkrivljanje konkurence glede na gostinske lokale, saj je enkratna in namenjena izključno pridobivanju sredstev za nakup opreme in pripomočkov ter razvoj dejavnosti). Določbe pravilnika so preusmerile ugotavljanje pridobitne in nepridobitne dejavnosti na pridobitne in nepridobitne prihodke, zato velja splošno pravilo,

da v 3. členu naštetih prihodki niso vsi in se lahko pojavijo še drugi, ki bi bili nepridobitni, ter

da v 4. členu naštetih prihodki niso vsi in se lahko pojavijo še drugi, ki bi bili pridobitni.

Toda če se pravne osebe odločijo za razvrščanje prihodkov, ki niso zajeti (predvsem) v 3. in 4. členu, glede na dejstva in okoliščine, je dokazno breme na njih. FURS bo namreč ugotavljal pravilnost v vsakem primeru posebej. Pri utemeljevanju dejstev in okoliščin naj se pravne osebe sklicujejo na 2. člen pravilnika.

Prihodki od nepridobitne dejavnosti

Donacije (darila, prostovoljni prispevki) so po pravilniku nepridobitni prihodki, ne glede na to, ali jih nepridobitne pravne osebe prejmejo v denarju ali v naravi (opredmetena osnovna sredstva, material, blago, storitve, vrednostni papirji) od drugih pravnih ali fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti, za katero so ustanovljene v skladu s posebnim predpisom. Prejmejo jih brezpogojno, brez obveznosti vračila ali nasprotnih storitev oziroma brez drugačne medsebojne poravnave obveznosti med donatorjem in prejemnikom donacije. Pomembno je, da je o donaciji sklenjena pogodba, če gre za pravne osebe, oziroma da prejemnik pripravi drug dokument, na primer obvestilo o zbiranju donacij, če gre za fizične osebe. Računov za donacije ni treba izdajati, saj ne gre za promet, ki bi bil obdavčen z DDV.

Knjigovodska obravnava donacij ima nekaj posebnosti.

javni
zavod

= Določeni uporabniki jih lahko knjižijo med redne (namenske donacije) ali druge prihodke (nenamenske donacije). V obeh primerih jih v celoti izvzamejo iz davčnega obračuna. Lahko pa jih knjižijo med dolgoročne pasivne časovne razmejitve, če so pridobljena neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva oziroma denarna sredstva za njihov nakup. V takem primeru amortizacijo, obračunano od teh sredstev, knjižijo v breme pasivnih časovnih razmejitev in v dobro stroškov. Prihodkov in stroškov v izkazu poslovnega izida iz tega naslova torej ne izkazujejo. Kadar pa prejmejo donacijo za namene pokrivanja določenih stroškov v naslednjem obračunskem obdobju, jih prek konta časovnih razmejitev (odloženi prihodki) prenesejo v naslednje obračunsko obdobje. V odvisnosti od porabe oziroma nastajanja stroškov izkazujejo prihodke od donacij in zmanjšujejo odložene prihodke. V enaki dinamiki vključujejo izkazane prihodke tudi v davčni obračun.

Drugi uporabniki knjižijo prejem denarnih sredstev med prihodke v posebno skupino kontov donacij. Kadar pa pridobijo stvarna neopredmetena sredstva ali opredmetena osnovna sredstva, jih knjižijo med sredstva in kot ustrezni vir v splošnem skladu. Davčna pravila med davčno nepriznanimi odhodki ne omenjajo pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih

sredstev, zato so investicijski odhodki za sredstva iz teh donacij vključeni v davčni obračun. Praviloma sta oba zneska enaka, saj drugi uporabniki v stroške ne všttevajo amortizacije, ampak nabavno vrednost nabavljenega sredstva. POZP in društva pri knjiženju prejetih donacij upoštevajo njihov namen. Kadar so donacije namenjene pokrivanju stroškov/odhodkov, jih izkazujejo med prihodki in jih izvemajo iz davčne osnove kot nepridobitne prihodke. Obenem izvemajo tudi dejanske ali sorazmerne nepridobitne odhodke. Kadar pa so donacije namenjene pokrivanju stroškov amortizacije podarjenih opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, jih najprej izkažejo kot pasivne časovne razmejitve, nato pa jih zmanjšujejo v dobro prihodkov v skladu z obračunano amortizacijo, ki jo izkažejo med stroški. Tako prenesene prihodke, ki so še vedno nepridobitni, izvemajo iz davčnega obračuna. Pri tem naj pazijo, ali je knjigovodstvo za potrebe davčnega obračuna ločeno in so prihodki od donacij enaki odhodkom (amortizaciji) ali pa se izračunava sorazmerni delež po 27. členu ZDDPO-2 in zato med prihodki iz donacij in sorazmernimi odhodki (amortizacijo) v davčnem obračunu lahko pride do razlike.

Članarine so prihodki, značilni predvsem za sindikate in društva, vendar se lahko pojavljajo tudi pri drugih pravnih osebah. Ne glede na različno poimenovanje plačil v posameznih primerih (članarina, članski prispevek, plačilo članov, prispevek za financiranje oziroma delovanje društva in podobno) se kot članarina obravnavajo tisti dohodki društva, ki so po vsebini obvezni prispevek vseh oziroma vsakega od članov za delovanje društva. Tega določi njegov pristojni organ, pod pogoji, ki jih v skladu z zakonom določi v svojem temeljnem aktu oziroma pravilih.

Od teh dohodkov morajo društva razlikovati zlasti

prostovoljne prispevke in plačila z naravo donacij, ki jih pridobivajo od članov in drugih oseb brez obveznosti vračila in se ne nanašajo na plačila za proizvode, storitve oziroma ugodnosti (nepridobitni prihodki po 3. členu pravilnika), ter kakršnakoli dodatna plačila in prispevke posameznih članov z naravo plačil za proizvode ali storitve oziroma posebne ali dodatne ugodnosti, ki jih dajejo oziroma omogočajo posameznim članom in drugim osebam (pridobitni prihodki po 4. členu pravilnika).

Članarine, ki jo določi zbor članov društva kot letni prispevek članov za delovanje društva, torej ni treba deliti na nepridobitni in pridobitni del. Člani namreč s plačilom članarine že po pravilih društva pridobijo pravico do uveljavljanja nekaterih ugodnosti, na primer do brezplačne pravne pomoči, brezplačne udeležbe na posvetovanjih v okviru društva, ki pa je za nečlane plačljiva, popusta pri plačilu udeležnine za seminarje in podobnega. Dodatne ugodnosti, blago in storitve, ki niso vključeni v obvezni članski prispevek, pa plačajo posebej. To pomeni, da se kot članarina po 3. členu pravilnika lahko obravnava tisti prispevek članov, ki ga v skladu s statutom društva določi pristojni organ društva in je pogoj za pridobitev članstva. Znesek članarine je namenjen pokrivanju letnega programa društva, ki vključuje tudi vnaprej določene ugodnosti v okviru članarine za vse člane. Drugi prispevki oziroma plačila posameznih članov za pridobitev dodatnih ugodnosti (po izbiri posameznih članov), ki se plačujejo poleg enotno določene članarine, pa se štejejo za pridobitne prihodke po 4. členu pravilnika.

ZGLED: Upoštevanje članarine in drugih plačil članov pri obračunu DDPO

Člani društva so se udeležili posvetovanja, ki ga je organiziralo društvo. To je sprejelo sklep, da nečlani plačajo polno ceno udeležnine na posvetovanju, člani pa za polovico nižjo. Če je udeležnina 60 EUR, plačajo člani 30 EUR, nečlani pa 60 EUR. Letna članarina na člana, ki jo je v skladu s statutom določil organ upravljanja društva, vključuje financiranje dejavnosti, zagotovljenih s članarino, torej tudi del stroškov posvetovanja. Člani so skupno plačali 100 EUR članarine.

Kako naj društvo obravnava članarino in dodatna plačila članov za udeležbo na posvetovanju pri obračunu DDPO?

Društvo kot nepridobitne prihodke obravnava celotno članarino 100 EUR. Dodatna plačila članov (30 EUR na udeleženca) za udeležbo na posvetovanju pa obravnava kot pridobitne prihodke. Tudi udeležnine, ki jih plačajo nečlani (60 EUR na udeleženca), v celoti obravnava kot pridobitne prihodke.

Pri opredeljevanju, ali je posamezno plačilo članarina, je treba vedno presoјati konkretne okoliščine in dejstva.

Nepridobitne pravne osebe, ki svojim članom določajo obvezno plačilo članskega prispevka (če ga ne plačajo, ne morejo postati člani ali to prenehajo biti), naj torej to področje ustrezno uredijo v ustanovitvenih aktih. Pri tem naj bodo izpolnjeni ti pogoji:

- gre za obvezni letni članski prispevek, ki ga določi pristojni organ,
- člani lahko uveljavljajo natančno določene ugodnosti, predvidene z letnimi načrti dela,
- z letnim finančnim načrtom je vnaprej določena velikost članarine in
- z letnim finančnim načrtom je vnaprej določena poraba članarine.

Vse omenjeno o članarini v društvih lahko smiselno velja tudi za druge pravne osebe, ki se financirajo iz članskih prispevkov, na primer za sindikate ali politične stranke.

Prihodki iz davkov in prispevkov, ki so plačani neposredno ZZZS in ZPIZ, se izvzamejo iz davčnega obračuna kot nepridobitni, saj so že sami dajatve.^[4] Če pa zavoda prejmeta še druge prihodke, jih morata glede na davčne predpise vključiti v davčni obračun. Ker izkazujeta prihodke in odhodke po načelu denarnega toka, se poleg davčnih prihodkov in že obravnavanih donacij pojavljajo še nedavčni prihodki (obresti, upravne takse, pristojbine, kazni, prihodki iz prodaje blaga in storitev, najemnine in drugi nedavčni prihodki) ter kapitalski in transferni prihodki.

Pri volilu ali dediščini nepridobitna pravna oseba praviloma ravna enako kot pri donacijah in take prihodke (odhodke) izvzame iz davčne osnove. Paziti pa mora na obveznosti po *Zakonu o davku na dediščine in darila*^[5] (ZDDD). Ker sta po ZDDPO-2 tako volilo kot dediščina izvzeta iz davčne osnove, ZDDD določa, da je predmet obdavčitve premoženje, ki ga pravna oseba prejme od pravne ali fizične osebe kot darilo ali dediščino in se ne šteje za dohodek po ZDDPO-2. Kot premoženje se štejejo nepremičnine, premičnine (tudi vrednostni papirji in denar) ter premoženjske in druge stvarne pravice. Darilo in dediščina, ki zajemata le premičnine, nista obdavčena, če je skupna vrednost manjša od 5.000 EUR. Kot darilo se šteje tudi volilo. Davek na dediščine in darila plačujejo le društva, fundacije, skladi, ustanove, zasebni zavodi in gospodarska interesna združenja. Izjema so POZP, ki so na podlagi zakona ustanovljene za opravljanje verske, človekoljubne, dobrodelne, zdravstvene, socialnovarstvene, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne dejavnosti ali za zaščito in reševanje, vendar le, če gre za darilo oziroma dediščino, namenjeno opravljanju take dejavnosti.

Pravne osebe javnega prava po ZDDD niso davčne zavezanke. Prav tako po tem zakonu niso zavezanke POZP, ki so sindikati ali politične stranke, saj niso naštet v njegovem 3. členu. Pravne osebe, ustanovljene za opravljanje verske dejavnosti, pa so po 11. členu oproščene davka na dediščine in darila.

Obresti za sredstva na podračunih v sistemu enotnega zakladniškega računa države oziroma občin in obresti za vloge v tem sistemu pridobijo določeni in drugi uporabniki, ki morajo imeti svoja denarna sredstva na vpogled na enotnih zakladniških podračunih. Oprostitev velja tudi za obresti, ki jih pridobijo pri vezavi depozitov v zakladnico, kamor deponirajo prosta denarna sredstva. Ker so podračuni proračunskih uporabnikov del enotnega zakladniškega računa države oziroma občin, velja zanje posebna obravnava, katere namen je zagotavljanje likvidnosti proračunov.

Sredstva za izvajanje javne službe iz javnofinančnih virov so javna sredstva za financiranje javne službe in obsegajo tako sredstva iz proračuna kot tudi tista iz drugih dveh javnih blagajn. Javna sredstva se izvemajo iz davčne osnove, saj se obravnavajo kot sredstva, ki so sama posledica dajatev in pokrivajo le stroške/odhodke, torej presežka iz tega naslova praviloma ne more biti, zato je tudi njihov vpliv na davčno osnovo nepomemben. Določeni uporabniki javna sredstva za pokrivanje stroškov javne službe izkazujejo kot poslovne prihodke v izkazu prihodkov in odhodkov. Za pripravo davčnega obračuna pa jih obravnavajo kot nepridobitne prihodke. Javna sredstva za nabavo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev izkazujejo kot obveznosti za sredstva v upravljanju ali lasti in zato niso v poslovnem izidu, ampak le v bilanci stanja. V breme tega vira pokrivajo tudi stroške amortizacije, zato prejeta sredstva nikoli ne postanejo prihodki in s tem tudi ne postavka v davčnem obračunu (niti kot nepridobitni prihodki, razen če bi se stroški amortizacije pokrivali s financerjevim nakazilom prihodkov).

Tudi kadar POZP prejmejo sredstva za stroške/odhodke za izvajanje javne službe, prihodke izkazujejo med nepridobitnimi že ob knjiženju med prihodke, kadar prejmejo sredstva za osnovna sredstva, pa takrat, ko izkažejo stroške amortizacije, ki se pokrivajo s prihodki iz pasivnih časovnih razmejitev.

Drugi uporabniki izkazujejo denarna sredstva, prejeta za pokrivanje stroškov izvajanja svoje dejavnosti, kot transferne prihodke in so torej tudi v poslovnem izidu, ki je podlaga za pripravo davčnega obračuna. Odhodki za nabavo opredmetenih osnovnih in neopredmetenih sredstev se knjižijo kot investicijski odhodki in so sestavni del poslovnega izida in s tem tudi odhodkov v davčnem obračunu.

Če bi sredstva za izvajanje dejavnosti nepridobitne organizacije prejele iz proračuna EU, bi jih obravnavale kot javna sredstva, torej kot nepridobitne prihodke.

Namenska javna sredstva pridobivajo tudi druge pravne osebe, ki ne opravljajo javne službe. Gre za javna sredstva, ki se plačujejo namensko (za pokrivanje stroškov, projektov, programov). Tudi ta sredstva so dana v natančno določeni velikosti za pokrivanje stroškov in se kot nepridobitni prihodek izvemajo iz davčne osnove.

Pogosto vprašanje zavezancev je, kaj vse (poleg omenjenih transferov) se še všteva v namenska javna sredstva. Po mnenju Zveze RFR v to skupino prihodkov spadajo tudi

proračunska sredstva iz naslova namenitve dela dohodnine za določene dobrodelne, humanitarne in druge namene (po zakonu, ki ureja dohodnino), nagrade za preseganje kvote zaposlenih invalidov, ki jih izplača sklad za invalide, in odpoved delu prispevkov ZPIZ v dobro pravne osebe (po zakonu, ki ureja zaposlovanje invalidov, in po zakonu, ki ureja pokojninsko zavarovanje) ter

sredstva, prejeta od pravnih oseb javnega prava, ki jih te pridobijo za nadaljnje posredovanje upravičencem (FIHO, Zavodu za zaposlovanje RS, Zavodu za šolstvo RS in drugim) in jih ne izkazujejo med svojimi prihodki.

Pravilnik v 3. členu ureja tudi, da se za donacijo šteje izkupiček oziroma denarna vrednost sredstev, zbranih v akciji zbiranja odpadkov in materiala, primernega za recikliranje, če

akcijo organizira zavezanec iz 9. člena ZDDPO-2, da bi se zbirala finančna sredstva za opravljanje dejavnosti, za katero je ustanovljen, gre za zbiranje odpadkov in materiala, ki v trenutku transakcije nima vrednosti ali je ta zanemarljiva, ker gre za odpadke in material za recikliranje, in ne gre za izogibanje davkom.

Če torej nepridobitna pravna oseba ne izpolni vseh pogojev, izkupička od prodaje ne more obravnavati kot donacijo.

Ob brezplačni pridobitvi umetnin, starin in rabljenih predmetov kot daril zavezanec v računovodskih evidencah izkaže prihodke od donacij in ustrezno stanje teh stvari (zalogo sredstev/prihodke). Ob prodaji takih stvari pa izkaže pridobitne prihodke in zmanjšanje zalog sredstev kot odhodke (terjatve/prihodke in odhodke/zaloge sredstev). Pri obračunu DDPO

najprej izkaže nepridobitne prihodke, ker je darilo donacija, našteta v 3. členu pravilnika;

po prodaji stvari izkaže prihodke od prodaje kot pridobitne po 4. členu pravilnika;

po porabi prihodkov za pokrivanje odhodkov pa te obravnava v davčnem obračunu po dejanski vrednosti ali v sorazmernem delu v skladu s 27. členom ZDDPO-2; pri tem mora paziti, da so odhodki v celoti potrebni za dejavnost v skladu z 29. členom ZDDPO-2, sicer bi se nepriznani odhodki všteli v davčno osnovo.

Obresti na transakcijskih računih od sredstev na vpogled so v celoti izvzete iz obdavčitve. Obresti za vezane vloge pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v RS, ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU do vključno 1.000 EUR letno so izvzete iz obdavčitve kot izjema po 4. členu pravilnika.

Dohodki iz premoženja in finančnih naložb pri javnih skladih so nepridobitni prihodki, če javni sklad nalaga premoženje oziroma sredstva in podeljuje kredite v skladu z *Zakonom o javnih skladih* [6]. To so dohodki iz naložb premoženja javnega sklada, tudi iz nalaganja prostih denarnih sredstev, in iz naložb v kapital druge pravne osebe, obresti od podeljenih kreditov ter dohodki iz dajanja premoženja v finančni zakup.

Prihodki od pridobitne dejavnosti

Sredstva za izvajanje javne službe, ki niso javna sredstva, se običajno pojavljajo kot doplačila uporabnikov storitev v javnih in zasebnih zavodih. To so predvsem šolnine, vstopnine, plačila in doplačila za storitve socialnovarstvenih zavodov (na primer oskrbnine v domovih za ostarele in vrtcih), in to tako pri določenih uporabnikih kot pri zasebnih zavodih. Oboji opravljajo javno službo na podlagi odločitve oblastnih organov države ali lokalne skupnosti ali pa na podlagi koncesije, ki jo je podelila država ali lokalna skupnost.

V praksi pa prihaja do nejasnosti, kako obravnavati prihodke, ki jih javni zavodi pridobivajo iz "proračunskih virov", a gre pravzaprav za plačilo storitev. Tak je na primer pridobitni prihodek doma za ostarele, ko občina plača oskrbnino namesto fizične osebe. Takega prihodka dom za ostarele ne more obravnavati kot proračunska sredstva, saj ne gre za financiranje ustanovitelja dejavnosti javne službe, ampak gre za plačilo ali doplačilo za storitve javne službe, ki bi morala biti plačana iz zasebnih virov. Dodaten argument za tako opredelitev je dejstvo, da občine za tovrstna plačila uveljavljajo povrnitev plačanih sredstev v zapuščinskih postopkih.

Sredstva za izvajanje javne službe, ki izvirajo iz javnofinančnih virov, se štejejo za nepridobitne dohodke, morebitna sredstva za izvajanje javne službe iz drugih virov (na primer doplačila uporabnikov) pa se obravnavajo kot pridobitni dohodki. Pri ugotavljanju davčne osnove javnega zavoda se torej prihodki, doseženi na podlagi storitev, zaračunanih za dejavnost javne službe ali prodaje blaga in storitev na trgu, štejejo za prihodke iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Bančne obresti so pridobitni prihodki. Izjemi od tega pravila sta dve, in sicer že omenjene obresti na transakcijskih računih in tiste do vključno 1.000 EUR letno za vezane vloge pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v RS in drugih državah članicah EU. Bančne obresti od sredstev na transakcijskem računu pri banki so izvzete iz izračuna davčne osnove v celoti (ne glede na velikost in čeprav se lahko nanašajo na sredstva, prejeta za pridobitno dejavnost). Pri tem se pojavlja vprašanje, kako razumeti depozite na odpoklic, ki jih SRS obravnavajo kot denarna sredstva, in ne kot depozite. Ker pa pravilnik omenja le transakcijski račun in vezano vlogo in ker so sredstva na odpoklic dejansko prenesena z računa davčnega zavezanca na račun banke, morajo zavezanci po pravilniku take obresti všteti v davčno osnovo v skladu z omejitvijo zneska oproščenih obresti.

Vse obresti bank in hranilnic v RS in drugih državah članicah EU za vezane vloge nad 1.000 EUR ter obresti od bank in hranilnic zunaj EU (ne glede na to, za kolikšne obresti gre), druge obresti od vrednostnih papirjev (na primer obveznic), zamudne obresti in podobno so pridobitni prihodki v celoti. Obresti od kreditov, ki jih plačujejo zaposleni ob vračilu posojil, so pridobitni prihodek.

Dividende in drugi dohodki iz naložb so pri drugih uporabnikih prihodki od udeležbe v dobičku in dividend v okviru nedavčnih prihodkov. Pri določenih uporabnikih, POZP in društvih pa so finančni prihodki in se v celoti vštevajo v davčno osnovo. Odsvojitve lastniških deležev drugi uporabniki izkazujejo na kontih skupine 75 – *Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev*, dana posojila in pridobitev kapitalskih deležev pa na kontih skupine 44 – *Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev*. Čeprav se ti prihodki in odhodki izkazujejo v celotni vrednosti prodaje ali nakupa finančne naložbe, jih drugi uporabniki v davčnem obračunu ne upoštevajo, ker niso obravnavani v izkazu poslovnega izida oziroma izkazu prihodkov in odhodkov drugih uporabnikov.

Dohodki od prodaje blaga in storitev so tudi donosi od prodaje spominkov članom in nečlanom ter dohodki od hrane in pijače, ki ju zavezanec proda članom in nečlanom, običajno v klubskih prostorih, kadar ga obiščejo. Prihodke od prodaje proizvodov, blaga in storitev drugi uporabniki vštevajo med nedavčne prihodke. Določeni uporabniki, POZP in društva pa evidentirajo prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu med ustreznimi vrstami poslovnih prihodkov.

Najemnine in druga plačila iz oddajanja v najem (na primer zavezančevih prostorov, drugih zmogljivosti in opreme) drugim osebam prav tako spadajo med pridobitne prihodke. Oblikovanje najemnine, katere namen je običajno pokriti stroške, ne upravičuje obravnavanja tega prihodka kot nepridobitnega (kar po svoji naravi je, saj izračun cene ne vsebuje "dobička"). Če namreč najemnina pokriva le stroške, iz tega naslova ni davčne osnove. V nasprotnem primeru pa je razlika med prihodki in odhodki obdavčena kot pri pravni osebi, ki daje premoženje v najem, da bi pridobivala dobiček.

Dohodki, doseženi z odsvojitvijo osnovnih sredstev, se pri ugotavljanju davčne osnove v davčnem obračunu štejejo za pridobitne.

Prihodke od odsvojitve osnovnih sredstev (ali tudi od odsvojitve neopredmetenih sredstev, ni jasno, a ker gre za zlasti naštete, bi morali všteti tudi te) določeni uporabniki (kadar se amortizacija pokriva v breme odhodkov), POZP in društva praviloma izkažejo kot prevrednotovalne poslovne prihodke, drugi uporabniki pa kot kapitalske prihodke. Poleg imen prihodkov se razlikujejo tudi knjiženi zneski: pri določenih uporabnikih, POZP in društvih so izkazani kot razlika med knjigovodsko in prodajno vrednostjo, drugi uporabniki pa vso kupnino izkazujejo kot kapitalske prihodke (v času nakupa so knjižili investicijske dohodke). Drugi uporabniki kapitalske prihodke vključijo v davčni obračun, ker so bili v času nabave priznani investicijski odhodki za taka sredstva.

Določeni uporabniki morajo posebno obravnavati prodajo sredstev, katerih obračunani stroški amortizacije so se pokrivali v breme obveznosti do virov sredstev, torej sredstev v upravljanju ali v lasti. V takem primeru prejete kupnine ne izkazujejo na kontih prihodkov, ampak jo knjižijo neposredno na konto obveznosti za sredstva v upravljanju ali v lasti. Prihodki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, ki se računovodsko obravnavajo kot povečanje obveznosti do virov sredstev (ker se je amortizacija obračunavala v breme obveznosti do virov sredstev), se ne všteto v davčno osnovo. Kadar določeni uporabniki prodajajo osnovna sredstva v tujem imenu za tuj račun (v imenu in za račun lastnika sredstev, ustanovitelja), ne izkazujejo prihodkov (izkazujejo le obveznost do ustanovitelja oziroma lastnika sredstev) in torej tudi ne pridobitnih prihodkov v davčnem obračunu.

Kadar gre za uničena ali poškodovana opredmetena osnovna sredstva in so ta tudi zavarovana, nepridobitne pravne osebe lahko prejmejo odškodnino. V vseh primerih, ko se odškodnina za uničena sredstva izkazuje med prihodki, se izkazuje tudi med prihodki v davčnem obračunu. Če pa se izkazuje na kontih obveznosti do virov sredstev (pri določenih uporabnikih v skladu z načinom obračunavanja amortizacije), je ni treba vključevati v davčni obračun, saj se tudi stroški amortizacije ne izkazujejo v njem (v tem primeru je odškodnina samo pokrivanje morebitne vrednosti, ki jo sredstvo še ima, in se knjiži le na konto obveznosti do vira sredstev). Drugače pa je z odškodnino za poškodovano sredstvo, ki se da v popravilo (na primer pri strojelomu). Taka odškodnina je vedno prihodek v poslovnem izkazu in zato tudi po davčnem obračunu, plačilo računa za popravilo pa je vedno odhodek.

Plačila članov in nečlanov zavezanca za udeležbo na srečanjih, večerjih, zabavah, plesih in drugih družabnih srečanjih ter pri pogovorih, predstavitvah in delavnicah, ki jih organizira zavezanec so pridobitni prihodki. Če člani nekaj plačajo ali doplačajo (del pa pokrije pravna oseba), a to ni sestavni del obvezne članarine, se to obravnava kot pridobitni prihodek. Pridobitni pa so tudi prihodki od prodaje blaga in storitev nečlanom.

Čeprav so dohodki od srečelovov in podobnih iger, ki jih organizira zavezanec (na primer gasilsko društvo), namenjeni zbiranju sredstev za njegovo dejavnost in čeprav to dejavnost opredeli kot nepridobitno, je treba te prihodke vključiti v davčni obračun.

Med prihodke od pridobitne dejavnosti bi morali po mnenju Zveze RFR všteti tudi prihodke od začetne ustanovitvene vloge za delovanje zasebnega zavoda, ker se prejeta sredstva izkažejo kot prihodki (na kontu 768).

POSEBNOSTI PRI DAVČNEM OBRAČUNU

Davčni zavezanci morajo predložiti obrazec za obračun DDPO, tudi kadar ne ugotovijo davčne osnove. Več o navodilih za sestavitev obračuna DDPO lahko preberete v sestavku *Davčni obračun pravnih oseb z leto 2017*. Opisana navodila naj pri pripravi obračuna upoštevajo tudi pravne osebe iz tega sestavka. Poleg tega naj upoštevajo pojasnila pri posameznih postavkah v nadaljevanju.

Določeni in drugi uporabniki, POZP in društva morajo izhajati iz pridobitnih prihodkov, ki so ostali v davčnem obračunu po odbitju nepridobitnih. Samo na te prihodke se nanašajo morebitna zmanjšanja ali povečanja prihodkov in samo na odhodke, vključene v davčni obračun v sorazmerju z deležem pridobitnih prihodkov, se lahko nanašajo morebitna zmanjšanja in povečanja. Zato je treba pri morebitnem povečevanju ali zmanjševanju odhodkov upoštevati sorazmerne odhodke, ki se nanašajo na pridobitne prihodke (27. člen ZDDPO-2). To pomeni, da se na primer odhodki reprezentance ne upoštevajo v znesku, v kakršnem so knjiženi na kontu, ampak se najprej ugotovi sorazmerni del stroškov reprezentance, ki se nanaša na pridobitne prihodke, in od tega zneska 50 % odhodkov, ki jih je treba izzeti iz davčnega obračuna, ker davčno niso priznani.

Vsebina posameznih povečanj in zmanjšanj prihodkov in odhodkov za vse pravne osebe je enaka, zato so v nadaljevanju pojasnjene le posebnosti pri nepridobitnih organizacijah.

Popravki prihodkov

Prihodki od popravka oslabitve terjatve zmanjšujejo prihodke, če se prejšnja oslabitev ni upoštevala kot davčno priznani odhodek. Prihodkov iz odprave oslabitev drugi uporabniki ne izkazujejo, saj zaradi upravičenih razlogov terjatev odpišejo neposredno v breme obveznosti do vira sredstev (na primer neplačanih prihodkov). Bi pa morebitno poplačilo že odpisane terjatve izkazali kot prihodek v izkazu poslovnega izida in bi ga všteli v davčno osnovo.

Prihodki iz dobičkov v primerih uveljavljanja upravičenj pri prenosih premoženja, zamenjavah kapitalskih deležev, združitvah in delitvah se v gospodarskih družbah izvamejo. Pri statusnih spremembah določenih uporabnikov pa taka upravičenja niso dovoljena. Zavod pri statusnem preoblikovanju ne more pridobiti upravičenj iz prevzema rezervacij investicijskih olajšav in davčnih izgub. Določeni uporabnik ni upravičen do morebitnega nadaljevanja uveljavljanja davčnih olajšav v zvezi z investicijskimi olajšavami; enaka razlaga velja na strani odhodkov za izgube pri uveljavljanju upravičenj ob prenosu zaradi statusnih sprememb določenih uporabnikov. Ker so tudi POZP in društva nepridobitne organizacije in nimajo z *Zakonom o gospodarskih družbah* ^[7] nobene zveze, pojasnilo smiselno velja tudi zanje.

V zvezi s prihodki zaradi transference cen med povezanimi osebami se transakcije v razmerjih med javnim zavodom in RS ali lokalno skupnostjo kot ustanoviteljico ne obravnavajo kot transakcije med povezanimi osebami po 17. členu ZDDPO-2. Javni zavodi kot rezidenti se torej štejejo za povezane osebe, če izpolnjujejo pogoje iz omenjenega člena. Davčna osnova iz transakcij med zavezanci rezidenti, ki imajo položaj povezanih oseb, se poveča oziroma zmanjša pri medsebojnih transakcijah, če eden od rezidentov

v davčnem obdobju, za katero se ugotavljajo prihodki in odhodki, izkazuje nepokrito izgubo iz preteklih davčnih obdobj, ali plačuje davek po stopnji 0 % oziroma po stopnji, nižji od splošne iz 60. člena ZDDPO-2, ali je oproščen plačevanja davka po ZDDPO-2.

Pri transakcijah med rezidentoma, katerih ustanoviteljica je RS ali lokalna skupnost in ki izpolnjujeta pogoje iz 17. člena ZDDPO-2, gre za povezani osebi (na primer pri transakcijah med javnima zavodoma, katerih ustanoviteljica je RS ali ista lokalna skupnost). Zavezanec, povezana oseba po tem členu, mora po 18/2 ZDDPO-2 na zahtevo davčnega organa v postopku davčnega nadzora predložiti podatke v zvezi z določitvijo primerljivih tržnih cen. To pomeni, da ni treba vnaprej pripravljati dokumentacije v zvezi s transfernimi cenami, ampak jo bo treba predložiti med davčnim nadzorom, če bo davčni organ to zahteval. Zavodi in druge osebe iz 9. člena ZDDPO-2, ki se ukvarjajo tudi z oproščeno dejavnostjo, morajo vedno prilagoditi transferne cene primerljivim tržnim cenam. Ker se storitve javnih služb praviloma zaračunavajo po cenikih, ki jih potrdi ustanovitelj, se enake cene zaračunavajo vsem strankam. To pomeni, da bo mogoče z notranjo primerjavo transakcij z uporabo metode primerljive proste cene ugotoviti, ali so cene skladne s primerljivimi tržnimi cenami, za katere se štejejo tiste, določene s ceniki. Podobno velja tudi pri prihodkih od obresti za posojila, dana povezanim osebam.

Popravki odhodkov

Po splošnem davčnem pravilu iz 29. člena ZDDPO-2 se pri ugotavljanju dobička priznajo odhodki, potrebni za pridobitev prihodkov, ki so obdavčeni po tem zakonu. To pomeni, da bi morala pravna oseba, ki je upravičena do odbitnega DDV, glede na izračunani odbitni delež tak odbitni DDV tudi uveljavljati. Sicer se ji ta del stroškov (ti so večji za delež odbitnega DDV) ne prizna v davčnem obračunu po ZDDPO-2. Nepriznani so tudi odhodki iz naslova DDV, ki ga zavezancu zaračuna oseba, ki ga po *Zakonu o davku na dodano vrednost*^[8] ne sme izkazati, torej mu ga zaračuna v nasprotju z ureditvijo DDV. Če davčni zavezanec prejme račun s tako izkazanim DDV, ga ne sme odbiti, tudi če ga plača. Prav tako pa odhodkov iz naslova DDV, ki ga zavezancu zaračuna oseba, ki ga ne sme izkazovati, ni mogoče upoštevati kot davčno priznane odhodke po 29. členu ZDDPO-2.

Odhodki za donacije so pri nepridobitnih pravnih osebah prej izjema kot pravilo, saj so glede na dejavnosti, ki jih opravljajo, prej prejemnice kot dajalke takih donacij. Dane donacije se po 30/1/9 ZDDPO-2 štejejo za davčno nepriznane stroške oziroma odhodke. Vendar lahko zavezanci davčno osnovo zmanjšajo z uveljavitvijo davčne olajšave za donacije.

Zavezanci lahko uveljavljajo davčno olajšavo za donacije po 59. členu ZDDPO-2 tudi za primere, ko občina odpre račun za humanitarno pomoč (za organiziranje pomoči in reševanja ob elementarnih in drugih nesrečah, urejanje zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami ter osebne in vzajemne zaščite prebivalcev in dejavnosti za preprečevanje in blažitev posledic naravnih in drugih nesreč, skrb za dejavnost humanitarnih organizacij in odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč). Take donacije se izkazujejo kot namenski prihodki občine, ki se porabljajo v skladu z njenimi merili in pravili.

Dajalec donacije mora pri uveljavitvi olajšave predložiti ta dokazila:

- dokazilo o registraciji nepridobitne organizacije oziroma dokazilo o podelitvi statusa nepridobitne organizacije,
- notranji akt (statut) nepridobitne organizacije, iz katerega je razvidna dejavnost oziroma skladnost namenov in ciljev delovanja kot nepridobitne organizacije z nameni, za katere je priznana donacija, in
- dokazilo o namenu zbiranja sredstev, ki mora biti v skladu s temeljno dejavnostjo nepridobitne organizacije, oziroma izjava prejemnika donacije o namenski porabi zbranih sredstev.

Ta dokazila mora zahtevati izplačevalec donacije oziroma organizator donatorske akcije neposredno od prejemnika kot sestavni del vloge oziroma prošnje za donacijo.

Pri tem naj dajalec in prejemnik donacije skleneta ustrezno pogodbo (gre za dve pravni osebi), v kateri opredelita tudi namen porabe donacije, saj je od tega odvisen način njenega knjiženja pri prejemniku.

Popisni primanjkljaji so davčno nepriznani skupaj z morebitnimi dajatvami, če niso upravičljivi s kalom, višjo silo ali uničenjem stvari.

Odhodki za obračunano amortizacijo, ki presega tisto, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi predpisanih stopenj, niso priznani. Določeni uporabniki tistega dela amortizacije, ki ga knjižijo v breme vira, v davčnem obračunu ne izkažejo. Drugi uporabniki stroška amortizacije ne izkazujejo v poslovnem izidu, torej tudi ne v davčnem obračunu, zato je edini možni strošek v povezavi z opredmetenimi osnovnimi in neopredmetenimi sredstvi investicijski odhodek, ki se knjiži na konte razreda 4. Pri POZP in društvih je priznana obračunana amortizacija od posameznih opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin po stopnjah, ki so v 33. členu ZDDPO-2 določene kot najvišje dovoljene. Zato se ta postavka pojavlja, če je amortizacija obračunana po stopnjah, višjih od davčno priznanih.

Uveljavljanje davčnih olajšav

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje je sicer po ZDDPO-2 davčno nepriznani odhodek in davčna olajšava, če izpolnjuje predpisane pogoje. To pa ne velja za obračunane premije tega zavarovanja v javnem sektorju. To področje ureja *Zakon o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence* [9]. Po spremembi 10. člena tega zakona premije niso več davčna olajšava delodajalca, kar izhaja tudi iz Fursovega pojasnila [10].

FURSOVO POJASNILO 0920-8068/2016-8: **Davčna obravnava premij za dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbence**

»V zvezi z vprašanjem glede uveljavljanja davčne olajšave za plačane premije za dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbence po Zakonu o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence (ZKDPZJU), v davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), objavljamo naslednje pojasnilo.

V skladu s tretjim odstavkom 10. člena ZKDPZJU se znesek premije za dodatno pokojninsko zavarovanje, ki jo za račun javnega uslužbenca plačuje delodajalec, ne glede na določbe ZDDPO-2, delodajalcu ne prizna kot odhodek in tudi ne kot davčna olajšava pri davku od dohodkov pravnih oseb.

Z Zakonom o spremembah Zakona o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbence (novela ZKDPZJU-A), ki je začela veljati maja 2015, je bila črtana določba četrtega odstavka 10. člena ZKDPZJU, ki je določala, da se delodajalcu prizna olajšava na premije, ki mu znižuje davčno osnovo pod pogoji in v višini določeni z ZPIZ-1. Z navedeno novelo so se določbe ZKDPZJU usklajevale z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), saj se je zakon v svojih določbah skliceval na ZPIZ-1. To je vključevalo tudi spremembo določbe, ki se nanaša na davčne olajšave. Razlog za črtanje četrtega odstavka 10. člena ZKDPZJU je dejstvo, da delodajalci v javnem sektorju ne morejo vplačevati premij v kolektivno prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje skladno z ZPIZ-2, zato je odveč navajanje, da se za te premije priznava davčna olajšava. Navedeno je bilo obrazloženo s strani predlagatelja v Predlogu zakona o spremembah ZKDPZJU (št. 00711-1/2015/6 z dne 12. 3. 2015).

Skladno z ZPIZ-2 je kolektivno dodatno zavarovanje opredeljeno kot zavarovanje, v katerega se vključijo posamezniki preko svojega delodajalca, ki delno ali v celoti financira pokojninski načrt v breme lastnih sredstev (torej premije za dodatno kolektivno zavarovanje bremenijo delodajalca). To pomeni, da delodajalci ne smejo plačevati premij dodatnega pokojninskega zavarovanja iz delavčeve bruto plače, da se lahko premija šteje za premijo kolektivnega dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2. Premija kolektivnega dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2 torej predstavlja dohodek, ki ni del plače delavca. Hkrati je treba upoštevati tudi dejstvo, da sistem plač javnih uslužbencev ureja Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, ki v tretjem odstavku 3. člena določa, da se v pogodbi o zaposlitvi, odločbi oziroma sklepu javnemu uslužbencu in funkcionarju ne sme določiti plače v drugačni višini, kot je določena z zakonom, predpisi in drugimi akti, izdanimi na njihovi podlagi ter kolektivnimi pogodbami. Pomeni, da v javnem sektorju ni mogoče skleniti dogovora, s katerim bi se javni uslužbenec odpovedal delu bruto plače.

Upošteva veljavno zakonodajo (ZKDPZJU, ZPIZ-2, Zakon o sistemu plač v javnem sektorju in Zakon o javnih financah) torej delodajalci v javnem sektorju za premije, vplačane skladno z ZKDPZJU in za premije, ki naj bi bile vplačane skladno z ZPIZ-2, ne morejo uveljavljati davčne olajšave pri ugotavljanju davka od dohodkov pravnih oseb. V primeru premij, vplačanih po ZKDPZJU, se v skladu z 10. členom tega zakona te premije ne priznajo kot davčna olajšava pri davku od dohodkov pravnih oseb. V primeru premij, ki naj bi bile vplačane v dodatno kolektivno zavarovanje po ZPIZ-2, pa olajšava ne more biti priznana, saj vplačil v kolektivno dodatno zavarovanje po ZPIZ-2 v javnem sektorju ne more biti oziroma se morebitna vplačila iz bruto plače javnega uslužbenca ne morejo šteti za premije dodatnega kolektivnega zavarovanja po ZPIZ-2.«

Olajšave za investiranje ni mogoče uveljavljati za investicije v opremo in neopredmetena sredstva, kolikor so že financirane na drug način iz sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna RS ali proračuna EU (če so ta sredstva nepovratna). Pri tej davčni olajšavi se postavlja vprašanje, ali se uveljavlja v celoti ali deloma, če pravna oseba uveljavlja odhodke po 27. členu ZDDPO-2 v sorazmernem delu. Zveza RFR meni, da sicer izračun sorazmernega dela odhodkov, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost, ni povezan z uveljavljanjem olajšave za investicije. ZDDPO-2 v 55.a členu ne določa, da nepridobitne pravne osebe, ki ugotavljajo prihodke in odhodke iz pridobitne dejavnosti po 27. členu ZDDPO-2, ne bi smele uveljavljati celotne olajšave za investicije. Davčni organ je v zvezi s tem objavil dve pojasnili.

DURSOVO POJASNILO 4200-28/2010: Davčni obračun zavezanca iz 9. člena ZDDPO-2 – davčne olajšave

»/.../

V navedenem primeru se davčne olajšave lahko uveljavljajo v celotnem znesku, ugotovljenem v skladu z določbami 55. do 59. člena ZDDPO-2, saj je uporaba sorazmernega deleža v 27. členu ZDDPO-2 določena le za namene ugotavljanja odhodkov od nepridobitne oziroma pridobitne dejavnosti.

K navedenemu dodajamo, da je uveljavljanje posameznih davčnih olajšav v vsakem konkretnem primeru odvisno od poznavanja in upoštevanja vseh dejstev in okoliščin primera (kar tudi pomeni, da davčne osnove od pridobitne dejavnosti zavezanca iz 9. člena ZDDPO-2 ni možno znižati na račun davčne olajšave, ki se dejansko izključno nanaša le na nepridobitno dejavnost zavezanca).

/.../«

DURSOVO POJASNILO 4200-1480/2013-6: Davčne olajšave v davčnem obračunu zavezanca iz 9. člena ZDDPO-2 – dodatna obrazložitev pojasnila DURS, št. 4200-28/2010, 23. 2. 2010

»Na podlagi obvestila davčne svetovalke, da se navedeno pojasnilo DURS* v praksi pogosto razlaga enostransko in brez upoštevanja dejstev in okoliščin konkretnega primera, na kar napotuje tretji odstavek navedenega pojasnila, navajamo dodatno obrazložitev.

V predmetnem pojasnilu je na konkretno vprašanje zavoda, ali mora sorazmerni delež, na podlagi katerega ugotavlja davčno osnovo iz pridobitne dejavnosti, upoštevati tudi pri uveljavljanju davčne olajšave, pojasnjeno, da se v tem primeru davčne olajšave lahko uveljavljajo v celotnem znesku, ugotovljenim v skladu z določbami 55. do 59. člena ZDDPO-2, vendar pa je pri tem izrecno poudarjeno:

da je uveljavljanje posameznih davčnih olajšav treba presojati v vsakem konkretnem primeru posebej in je odvisno od dejstev in okoliščin primera, kar tudi pomeni, da davčne osnove od pridobitne dejavnosti zavezanca iz 9. člena ZDDPO-2 ni možno znižati na račun davčne olajšave, ki se dejansko izključno nanaša le na nepridobitno dejavnost zavezanca.

Navedeno pomeni, da v primeru olajšave, ki se dejansko izključno nanaša le na nepridobitno dejavnost zavezanca, zmanjšanje davčne osnove iz pridobitne dejavnosti sploh ni možno, ne glede na sorazmerni delež obdavčljivih prihodkov in ugotovljeno davčno osnovo iz pridobitne dejavnosti. Samo v primeru, če se olajšava oziroma sredstvo, ki je predmet olajšave, nanaša izključno na pridobitno dejavnost ali pa je neposredni pogoj tudi za doseganje pridobitnih prihodkov, se lahko davčna osnova iz pridobitne dejavnosti zmanjša za celotni znesek olajšave.

* Pojasnilo DURS, št. 4200-28/2010, 23. 2. 2010«

OPOMBE

1. UL RS 117/06 [☞](#) ... 69/17 [☞](#).
2. Po 70. členu ZDDPO-2 so te osebe rezidentke, ko gre za davčni odtegljaj.
3. UL RS 109/07 [☞](#) in 68/09 [☞](#).
4. Po EKN za proračunske uporabnike ti prihodki spadajo med davčne prihodke.
5. UL RS 117/06 [☞](#) in 36/16 [☞](#) – odl. US.
6. UL RS 77/08 [☞](#) in 8/10 [☞](#) – ZSKZ-B.
7. UL RS 65/09 [☞](#)-UPB3 ... 15/17 [☞](#).
8. UL RS 13/11 [☞](#)-UPB3 ...90/15 [☞](#).
9. UL RS 126/03 [☞](#) in 32/15 [☞](#).
10. http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Davek_o_d_dohodkov_pravnih_oseb/Novice/2017/Davcna_obravnavna_premij_za_dodatno_pokojninsko_zavarovanje_za_javne_usluzbence.pdf [☞](#).

Berete arhivski sestavek revije IKS. Dejstva, navedena v njem, so se morda spremenila, zato jih je treba preveriti.

©2020 Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, www.zvezarfr.si Vsebina je avtorsko zaščitena. Razmnoževanja, prodaja ali druga raba brez izrecnega pisnega pooblastila izdajatelja je prepovedana. Za morebitne napake ne odgovarjamo.

